

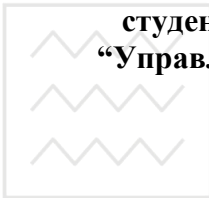
Національний університет
водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

06-05-23

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до виконання і захисту курсової роботи з дисципліни
“Економіка праці і соціально-трудові відносини”
студентами напрямку підготовки 6.030505
“Управління персоналом і економіка праці”**

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано:

методичною комісією напрямку
підготовки 6.030505 “Управління
персоналом і економіка праці”,
протокол №4 від 15 січня 2015 р.

Рівне – 2015

Методичні рекомендації до виконання і захисту курсової роботи з дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини» студентами напряму підготовки 6.030505 “Управління персоналом і економіка праці” / Н.О.Мазур – Рівне: НУВГП, 2015. – 19 с.

Упорядник: Мазур Н.О., к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Відповідальний за випуск: Безтелесна Л.І., д.е.н., завідувач кафедри трудових ресурсів і підприємництва

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Обсяг і структура курсової роботи	4
3. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	11
4. Порядок написання, захисту та оцінювання курсової роботи	15
5. Рекомендована література	15
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи....	18
Додаток Б. Зразок оформлення завдання на курсову роботу.....	19

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів “Економіка праці і соціально-трудові відносини” є нормативною навчальною дисципліною. Предметом навчальної дисципліни є соціально-трудові відносини на макро- і мікрорівні та закономірності їх розвитку.

Метою вивчення дисципліни “Економіка праці і соціально-трудові відносини” є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань щодо функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві. Основними завданнями навчальної дисципліни є висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудових відносин, формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудовій сфері.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- основні поняття в сфері економіки праці й соціально-трудових відносин та взаємозв'язки між ними;
- основні характеристики та категорії населення; сутність економічно активного населення і трудових ресурсів;
- роль та місце соціально-трудових відносин в системі суспільних відносин в умовах ринкової економіки;
- характеристики ринку праці та системи зайнятості;
- основи нормування і організації праці;
- показники, методи вимірювання, фактори й резерви зростання продуктивності праці;
- форми і системи оплати праці, умови та особливості їх застосування;
- світовий досвід регулювання соціально-трудових відносин.

вміти:

- визначати та аналізувати основні характеристики населення;
- аналізувати структуру і динаміку економічно активного населення та трудових ресурсів регіону;
- здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку праці;
- визначати і аналізувати показники зайнятості та безробіття; розуміти проблеми та шляхи подолання різних видів безробіття;
- користуватися системою нормативів та норм праці;
- обирати та застосовувати форми і системи оплати праці;
- визначати показники продуктивності праці та відшукувати резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві;

- застосовувати правові та нормативні акти регулювання праці й соціально-трудових відносин.

Методичні рекомендації до виконання і захисту курсової роботи розроблено згідно з чинним законодавством у галузі вищої освіти України, Освітньо-кваліфікаційною характеристикою та Освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів за напрямом 6.030505 “Управління персоналом і економіка праці”, навчальним планом Національного університету водного господарства та природокористування. Рекомендації є основним навчально-методичним документом для студентів і керівників курсової роботи.

Курсова робота з дисципліни “Економіка праці і соціально-трудові відносини” згідно з навчальним планом виконується у весняному семестрі другого (для заочної та дистанційної форм навчання – третього) курсу і є важливою складовою навчального процесу.

2. ОБСЯГ І СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота на тему “Галузево-регіональні особливості реалізації соціально-трудових відносин” зорієнтована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих під час вивчення дисципліни “Економіка праці і соціально-трудові відносини” та набуття практичного досвіду їх використання при аналізі соціально-трудових відносин на підприємствах певного виду економічної діяльності в конкретному регіоні України.

Регіон (як правило, область) і галузь національної економіки (вид економічної діяльності) визначається керівником курсової роботи для кожного студента індивідуально під час видачі завдання.

Студент може самостійно обрати регіон та галузь, на рівні яких буде розглядати особливості формування та реалізації соціально-трудових відносин, попередньо дослідивши рівень розвитку певного виду економічної діяльності в конкретній області та узгодивши вибір з керівником курсової роботи. За наявності достатнього обсягу статистичної інформації студент може обрати для аналізу й іншу територіальну одиницю: окремий район області або населений пункт.

Основними джерелами інформації для написання курсової роботи є методичні й наукові публікації у сфері економіки праці й соціально-трудових відносин; дані статистичних щорічників України, областей, районів і окремих міст; звітна документація установ та відомств (Державної служби статистики України та її базових (регіональних/місцевих) структур, Державної служби зайнятості

України та її регіональних/місцевих центрів, Міністерства соціальної політики України і регіональних/місцевих департаментів праці та соціального захисту населення тощо); законодавчі акти і колективні угоди різних рівнів та інша інформація загального користування.

Курсова робота повинна містити: титульний аркуш, завдання, зміст, вступ, основну частину (три розділи), висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності). Титульний аркуш та завдання курсової роботи варто оформлювати за запропонованим зразком.

Робота має супроводжуватися таблицями, графіками, діаграмами та самостійними висновками студента, які відображають сутність інформації, що аналізується або розробляється в конкретних розділах.

В табл. 1 представлено орієнтовну структуру і обсяги складових курсової роботи.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, зокрема, вступу, розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

Вступ розкриває сутність і стан проблеми, актуальність теми, мету та завдання роботи, об'єкт і предмет дослідження, а також джерела вихідних даних для написання роботи.

РОЗДІЛ I ЕКОНОМІЧНА АКТИВНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

(вказати назву області/населеного пункту згідно з варіантом)

1.1. Загальна соціально-демографічна характеристика регіону

В цьому підрозділі необхідно подати:

- коротку загальну характеристику регіону (населеного пункту) щодо його географічного розташування та природних ресурсів;
- аналіз динаміки¹ чисельності та структури населення за ознакою віку, статі та рівня урбанізації (співвідношення між міським та сільським населенням);
- аналіз динаміки показників механічного руху населення (доцільно проаналізувати також в порівнянні із загальною ситуацією в Україні) та основних напрямів міграційних потоків.

¹ В 1-му та 2-му розділах роботи для аналізу показників в динаміці доцільно використовувати статистичні дані за попередні три роки. Можливі й інші варіанти представлення. Наприклад, аналіз динаміки відповідних показників з інтервалом у п'ять років.

Таблиця 1

Орієнтовна структура курсової роботи

Компоненти курсової роботи (<u>дотримуватись послідовності при зшиванні завершеної роботи!</u>)	Орієнтовний обсяг, сторінок
Титульний аркуш (Додаток А)	1
Завдання (Додаток Б)	1
Зміст (<i>перелік розділів та параграфів із зазначенням сторінки початку кожного з них</i>)	1
Вступ	1-2
Розділ 1. Економічна активність населення <hr/> <i>(вказати назву області/населеного пункту згідно з варіантом)</i>	14-17
1.1. Загальна соціально-демографічна характеристика регіону	3-4
1.2. Особливості регіонального ринку праці	6-8
1.3. Оплата праці в регіоні	3-5
Висновки до розділу 1	1-2
Розділ 2. Галузеві особливості регулювання соціально-трудових відносин	10-14
2.1. Особливості розвитку _____ <i>(вид економічної діяльності згідно з варіантом)</i> в _____ <i>(назва області/населеного пункту згідно з варіантом)</i>	1-2
2.2. Галузевий аспект соціально-трудових відносин	3-5
2.3. Договірне регулювання соціально-трудових відносин в галузі	5-7
Висновки до розділу 2	1-2
Розділ 3. Реалізація соціально-трудових відносин в організації	12-15
3.1. Професійно-кваліфікаційні характеристики працівників	3-4
3.2. Організація робочого місця працівника	3-4
3.3. Організація оплати праці на підприємстві	5-7
Висновки до розділу 3	1-2
Загальні висновки	2-3
Список використаних джерел	2-3
Додатки	x

Загальний обсяг основного тексту роботи (до списку літератури) – **42-47 с.**

1.2. Особливості регіонального ринку праці

Підрозділ має містити короткий теоретичний виклад основних понять та аналіз показників, які характеризують ринок праці та економічну активність населення. Матеріал рекомендовано викладати в такій послідовності:

- коротке теоретичне представлення понять «ринок праці», «економічно активне населення» і «економічно неактивне населення»;
- аналіз динаміки рівня економічної активності окремих категорій населення (частки економічно активного населення в загальній чисельності відповідної страти), в т.ч. в порівнянні з середніми значеннями в Україні або значеннями в сусідніх областях;
- короткі теоретичні положення щодо зайнятості й безробіття населення;
- аналіз рівня зайнятості та рівня безробіття різних категорій населення регіону (наявного населення, економічно активного населення, міського населення, сільського населення, чоловіків, жінок тощо). Бажано подати також порівняльний аналіз показників безробіття в обраному регіоні та в середньому в Україні і охарактеризувати особливості попиту на конкретні робочі місця та надлишок працівників конкретних професій в області.

1.3. Оплата праці в регіоні

Підрозділ зорієнтований на аналіз динаміки середньодушових доходів населення регіону, у тому числі розміру середньої заробітної плати впродовж визначених років. Необхідно порівняння значення цих показників з середніми значеннями в Україні, а також з розміром мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму. Доцільним є також порівняння з найвищою та найнижчою заробітною платою в Україні (в розрізі областей) та в області (в розрізі районів) в останньому з досліджуваних років.

Висновки до розділу I мають відображати логічні судження студента щодо особливостей формування ринку праці в області (районі, населеному пункті), що розкривають взаємозв'язок між рівнем життя населення в регіоні, його економічною активністю та безробіттям, особливостями міграції.

РОЗДІЛ II ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО- ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

2.1. Особливості розвитку _____ В (вказати вид економічної діяльності згідно з варіантом)

_____ В
(вказати назву області/населеного пункту згідно з варіантом)

В підрозділі необхідно коротко описати тенденції розвитку основних галузей національної економіки в області (районі, населеному пункті), акцентуючи увагу на галузі, вказаній у варіанті. Доцільно також визначити найбільші підприємства даного виду економічної діяльності, що функціонують в регіоні.

2.2. Галузевий аспект соціально-трудоу відносин

Розділ передбачає аналіз інформації щодо зайнятості в конкретній галузі. Зокрема, доцільно проаналізувати динаміку чисельності зайнятих в галузі та їх частки від загального числа зайнятих в регіоні, особливості попиту і пропозиції робочої сили, розподіл найманих працівників за віком і рівнем освіти, рух працівників. Пункт варто завершити аналізом динаміки заробітної плати працівників галузі в порівнянні з середнім значенням в області.

Для аналізу бажано використовувати інформацію, яка стосується саме функціонування конкретної галузі національної економіки в регіоні, визначеному відповідно до варіанта. За неможливості отримання інформації допускається використання статистичних даних галузі на рівні всієї країни.

Якщо в завданні курсової роботи суттєво деталізовано підгалузь національної економіки, що ускладнює отримання певної статистичної інформації, допускається використовувати дані укрупнених видів економічної діяльності.

Наприклад, доступність статистичних даних за видом економічної діяльності можна перевиріяти в такому порядку:

- ✓ виробництво молочних продуктів => виробництво харчових продуктів => виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів => переробна промисловість;
- ✓ розведення свійської птиці => тваринництво => сільське господарство => сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство.

2.3. Договірне регулювання соціально-трудових відносин в галузі

Студент має визначити, якою саме галузевою угодою регламентуються відносини на підприємствах виду економічної діяльності, визначеного варіантом.

В даному підрозділі необхідно проаналізувати відповідну галузеву угоду² в такому порядку:

- вказати повну назву чинної угоди, яка регулює соціально-трудові відносини у даній галузі, та сторони даної угоди;
- охарактеризувати гарантії зайнятості в галузі та режим праці й відпочинку;
- проаналізувати особливості оплати праці (гарантований мінімальний розмір заробітної плати в галузі, перелік та розміри доплат і надбавок в порівнянні з Генеральною угодою та чинним трудовим законодавством);
- охарактеризувати вимоги до охорони праці в галузі; пропозиції соціальних пільг та гарантій.

Висновки до розділу II. У висновках акцентувати увагу на головних моментах реалізації соціально-трудових відносин на рівні конкретної галузі, які необхідно враховувати під час формування та регулювання соціально-трудових відносин на мікрорівні.

РОЗДІЛ III

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В ОРГАНІЗАЦІЇ

3.1. Професійно-кваліфікаційні характеристики працівників

Користуючись Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників³ (ДКХП), студент самостійно визначає перелік посад і професій працівників, характерних для організації (підприємства) даного виду економічної діяльності.

Для подальшого детального дослідження студенту потрібно самостійно обрати одну посаду працівника з категорії професіоналів, фахівців або керівників, та одну професію – з категорії робітників.

² Галузева угода має бути чинною, або, в крайньому випадку, мати чинність у році, попередньому до року виконання курсової роботи. Значна кількість необхідної для виконання курсової роботи інформації міститься в додатках до галузевих угод.

³ Рекомендовано: Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jobs.ua/ukr/dkhp>

Використовуючи відповідний випуск довідника (обов'язково вказати, який саме), необхідно детально описати професійно-кваліфікаційні вимоги до визначених посад/професій обох працівників (для робітника – із зазначенням кваліфікаційного розряду).

3.2. Організація робочого місця працівника

Для кожного з працівників, визначених в п.3.1, здійснити опис його робочого місця, врахувавши вимоги до оснащення, правил техніки безпеки й охорони праці, організації робочого часу.

3.3. Організація оплати праці на підприємстві

На основі чинного законодавства, генеральної і галузевих угод та ситуації на галузевому і регіональному ринках праці для кожного з двох працівників, обраних в п.3.1:

- обґрунтувати форму й систему заробітної плати із зазначенням розміру тарифної ставки чи посадового окладу (для робітника обов'язково здійснити розрахунок тарифної ставки на основі тарифної сітки, визначеної галузевою угодою);
- обґрунтувати перелік доплат і надбавок із зазначенням конкретних їх розмірів;
- запропонувати перелік показників й умов преміювання, які є доцільними саме для даної професії (посади);
- врахувавши вище описані моменти, здійснити умовний розрахунок загальної (нарахованої) та чистої (до виплати – за вирахуванням єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) та податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)) заробітної плати обраних працівників за місяць.

Висновки до розділу III. Короткий виклад особливостей формування соціально-трудових відносин в умовній організації (на підприємстві) з виділенням особливостей реалізації соціально-трудових відносин на рівні регіону й галузі, які враховані у викладі матеріалу розділу III.

Загальні висновки мають містити виявлені особливості, переваги, недоліки і проблеми та загальні рекомендації щодо галузево-регіональних особливостей реалізації конкретних аспектів реалізації соціально-трудових відносин на підприємстві.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Текст курсової роботи друкується за допомогою комп'ютера – текстовий редактор Word, шрифт 14 пунктів, полуторний інтервал – на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – по 20 мм кожне.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин роботи ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Кожну структурну частину курсової роботи потрібно починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою є титульний аркуш. На титульному аркуші та завданні номер сторінки не ставлять (однак їх включають до загальної нумерації сторінок), на наступних сторінках номер зазначають у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера, але всі сторінки, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином.

Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом *Рис.* і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: *Рис. 1.2* (другий рисунок першого розділу). Номер

ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис *Таблиця* із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: *Таблиця 1.2* (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово *Таблиця* і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова *Продовження табл.* і вказують номер таблиці, наприклад: *Продовження табл. 1.2.*

Формули (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: *(3.1)* (перша формула третього розділу).

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (підрисунковий підпис).

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді таблиць.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею. Назву і слово *Таблиця* починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці, чи в них обох, а не у прографці; логічний предмет таблиці, або присудок (тобто дані, якими характеризується підмет) – у прографці, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Приклад побудови таблиці:

Таблиця 2.1

Головка		Назва таблиці					
		Заголовки граф			Підзаголовки граф		
Рядки							
		Боковик (заголовки рядків)			Графи (колонки)		

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного боку роботи, або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в другому випадку – боковик. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Використовуючи формули, необхідно дотримуватися певних правил. Довгі та громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова *де* без двокрапки. Рівняння і формули виділяють з тексту вільними рядками. Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапок від формули до її номера.

Під час написання студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в курсовій роботі.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками: [1,с.7]. Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, ...на рис. 1.2. Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад, ... у формулі (2.1). На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, наприклад: ...в табл. 1.2. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово *дивись*, наприклад: *див. табл. 1.3.*

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: в порядку появи посилань в тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Використані в роботі джерела в списку необхідно оформлювати таким чином:

- підручник, посібник, монографія тощо одного-трьох авторів:

Гришнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Підручник. – К.: Знання, 2006. – 559 с.

- підручник, посібник, монографія тощо колективу авторів:

Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 711 с.

- окрема стаття з періодичного видання або збірника праць:

Новак І. Мінімальна заробітна плата: методичні підходи до визначення та вплив на ринок праці // Україна: аспекти праці – 2012. – № 5. – С.23-29.

- електронний ресурс:

Мальхін М. Россияне тратят зря половину рабочего времени. [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vedomosti.ru/newsline/news/2009/02/04/723052>.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово *Додаток* _____ і велика літера (*А, Б, В...*), що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами українського

алфавіту, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: *рис. Д.1.2* - другий рисунок першого розділу додатка Д; *формула (А.1)* - перша формула додатка А.

4. ПОРЯДОК НАПИСАННЯ, ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Студент працює над курсовою роботою з урахуванням настанов і порад керівника, які надаються під час систематичних консультацій. Роботу слід розпочати з ознайомлення зі спеціальною літературою та чинними нормативними актами за обраною темою. Під час написання та захисту курсової роботи студент має продемонструвати знання і вміння, отримані під час вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини».

Завершена, зшита робота подається на перевірку керівникові не пізніше як за тиждень до захисту. Завершується виконання роботи публічним захистом перед комісією.

При сумарному оцінюванні виконання та захисту курсової роботи використовується ЄКТС зі 100-бальною шкалою оцінювання з таким розподілом максимальної кількості балів:

- виконання роботи – 60 балів (у тому числі: правильність виконання курсової роботи, повнота викладу теоретичних положень і аналітичного матеріалу, логічність та обґрунтованість висновків – 50 балів; відповідність оформлення роботи до встановлених вимог – 5 балів; вчасність представлення роботи на перевірку – 5 балів;
- захист курсової роботи – 40 балів.

Шкала оцінювання

Загальна сума балів	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
1 – 59	незадовільно

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Підручник. – К.: Знання, 2006. - 559 с.

2. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 711 с.
3. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч. посібник. – Київ: Кондор, 2006. – 432с.

Допоміжна

4. Закон України “Про державний бюджет на ... рік”.
5. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”.
6. Закон України “Про зайнятість населення”.
7. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.
8. Закон України “Про колективні договори і угоди”.
9. Закон України “Про оплату праці”.
10. Закон України “Про охорону праці”.
11. Закон України “Про прожитковий мінімум”.
12. Кодекс законів про працю України.
13. Постанова Кабінету Міністрів України “Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери”.
14. Безтелесна Л.І., Юрчик Г.М. Ринок праці. Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2012. – 270 с.
15. Богиня Д.П., Грішнова О.А. Основи економіки праці: Навч.посіб. – К.: Знання-Прес, 2002. – 313 с.
16. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Григор’єва М.І. Економіка праці й соціально-трудові відносини: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с.
17. Василів В.Б. Організація праці: Інтерактивний комплекс навч.-метод. забезпечення. – Рівне: НУВГП, 2008. – 224 с..
18. Гуменюк В.Я. Вступ до економіки, менеджменту і управління персоналом: Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2008. – 98 с.
19. Дячук О.В. Організація, нормування та оплата праці. – Львів: Афіша, 2001.
20. Завіновська Г.Т. Економіка праці: Навч. метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2001. – 158 с.
21. Ковальов В.М., Рижиков В.С., Єськов О.Л., Черненко І.М. Економіка праці і соціально-трудові відносини: Навч. посібник /За ред. В.М. Ковальова – Київ: ЦНЛ, 2006. – 256 с.

22. Колот А.М. Мотивація персоналу: підручник /А.М.Колот, С.О.Цимбалюк – К.: КНЕУ, 2011. – 397 с.
23. Колот А.М. Мотивація персоналу: підручник. – К.: КНЕУ, 2002. – 337 с.
24. Лібанова Е.М., Мельничук Д.П. Ринок праці в економічній системі: Навч. посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 260 с.
25. Лукашевич В.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини. – Львів: Новий світ. 2004. – 248 с.
26. Петюх В.М. Ринок праці: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 1999. – 288 с.
27. Статистичний щорічник Рівненської області за ... рік. – Рівне.
28. Статистичний щорічник України за ... рік / Держкомстат України. – К.: Техніка.
29. Тимош І.М. Економіка праці: Навч. посібник. – Тернопіль: Астон, 2001. – 347 с.

Періодичні видання

Економіка України. Людина і праця. Персонал. Праця і зарплата. Соціальний захист. Статистика України. Україна: аспекти праці. Вісники наукових праць провідних вузів України.

Ресурси мережі Internet

30. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jobs.ua/ukr/dkhp>
31. Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>
32. Офіційний сайт Головного управління статистики у Рівненській області. – Режим доступу: <http://www.rv.ukrstat.gov.ua/>
33. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
34. Офіційний сайт Державної міграційної служби України. – Режим доступу: <http://www.dmsu.gov.ua/>
35. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
36. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/index>
37. Офіційний сайт Рівненської міської ради та її виконавчого комітету. Управління праці та соціального захисту населення. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/index>
38. Офіційний сайт Федерації профспілок України. – Режим доступу: <http://www.fpsu.org.ua/>

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут _____
(назва інституту)
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини
на тему: **«ГАЛУЗЕВО-РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ
РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН»**

Студент: _____
(курс, група, прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник роботи: _____
(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище та ініціали)

Отримано балів:

- виконання роботи - _____
- захист роботи - _____
- Разом - _____

Оцінка за національною шкалою: _____

Члени комісії:

_____
_____

Додаток Б

Зразок оформлення завдання на курсову роботу

*Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування*

Інститут:

_____ (назва інституту)

Кафедра:

трудових ресурсів і підприємництва

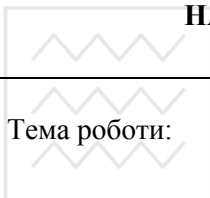
Освітньо-кваліфікаційний
рівень:

бакалавр

Напрямок підготовки:

*6.050303 "Управління персоналом і
економіка праці"*

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Національний університет
водного господарства
та природокористування

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи:

***Галузево-регіональні особливості реалізації
соціально-трудових відносин***

2. Вихідні дані до роботи:

- область /район /населений пункт:

- галузь національної економіки:

3. Термін подання студентом роботи:

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки:

Вступ. 1. Економічна активність населення регіону. 2. Галузеві особливості регулювання соціально-трудових відносин. 3. Реалізація соціально-трудових відносин в організації. Висновки. Список використаних джерел.

Студент _____ (підпис)

Керівник роботи _____ (підпис)